

NAČRT ZA RAVNANJE Z RAZISKOVALNIMI PODATKI

OBRAZEC ARIS

0	Splošne informacije	
0.1	Šifra projekta	J5-70185
0.2	Naziv projekta	Zaupanje v znanost: preseganje zmotnih predstav in notranjih ovir
0.3	Šifra vodje projekta	51948
0.4	Ime in priimek vodje projekta	dr. Maruša Gorišek
0.5	Ime in priimek osebe, ki je v RO zadolžena za podporo pri ravnanju z raziskovalnimi podatki	Perta Braček Kirbiš
0.6	Interna pravila RO za ravnanje z raziskovalnimi podatki	Znotraj organizacije ni posebnih internih pravil za ravnanje z raziskovalnimi podatki, vse poteka v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo ter smernicami financerjev, v tem primeru ARIS.
0.7	Verzija NRRP	1.0
1	Povzetek in opis raziskovalnih podatkov	
1.1	Ali boste pri projektu ponovno uporabili že obstoječe podatke predhodnih raziskav?	☒ Da ☐ Ne Ponovno bomo uporabili javno dostopne podatke iz obstoječih baz (npr. SURS, Eurobarometer, Eurostat) za kontekstualizacijo raziskovalnih vprašanj. Uporabili bomo tudi transkripte treh fokusnih skupin predhodne raziskave, ki so nastali v okviru programske skupine.
1.2	Katere vrste podatkov boste ustvarili oz. ponovno uporabili in v katerih formatih bodo shranjeni?	V projektu bomo ustvarili: – zvočne (.mp3) in video (.mp4) posnetke fokusnih skupin in intervjujev, ki bodo uporabljeni izključno za transkripcijo – transkripte fokusnih skupin in intervjujev (.docx oz. .pdf za trajno arhiviranje); – kvalitativne in kvantitativne podatke iz Delphi metode (.doc, .xlsx in .csv); – demografske podatke udeležencev (.xlsx/.csv) — [starost, spol, izobrazba, kraj bivanja, področje dela] Ponovno bomo uporabili transkripte predhodne raziskave (.docx). Izbrani formati so odprti oz. široko sprejeti v raziskovalni skupnosti, primerni za dolgoročno hrambo in skladni z načeli FAIR.
1.3	Kakšen je namen ustvarjanja, zbiranja oz. ponovne	Namen zbiranja podatkov je odgovoriti na raziskovalna vprašanja projekta o tem, kako se oblikujejo odnosi javnosti do znanosti in kako konflikti znotraj znanosti vplivajo na te odnose. Za odgovor na ta

	uporabe podatkov in njihova povezava s cilji projekta?	vprišanja kvantitativne javnomnenjske ankete ne zadoščajo, zato podatke zbiramo s kvalitativnimi in mešanimi metodami. Transkripti fokusnih skupin služijo cilju poglobljenega razumevanja, kako se oblikujejo odnosi javnosti do znanosti in kateri akterji pri tem igrajo pomembno vlogo. Podatki iz Delphi metode služijo cilju analize konfliktnih mnenj znotraj znanstvene skupnosti, oz. ugotavljanju obsega soglasja in raznolikosti mnenj med znanstveniki o vlogi jedrske energije v zelenem prehodu. Transkripti polstrukturiranih intervjujev z znanstveniki služijo cilju razumevanja, kako znanstveniki dojemajo svojo vlogo, kako sodelujejo in kako razrešujejo konflikte znotraj znanosti. Demografski podatki udeležencev omogočajo umestitev izjav v kontekst in primerjavo med skupinami udeležencev (npr. med dobro obveščenimi državljani in laično javnostjo, med naravoslovnimi in družboslovnimi raziskovalci). Ponovno uporabljeni sekundarni podatki iz javnomnenjskih anket (Valicon, Slovensko javno mnenje, Eurobarometer, Eurostat, European Social Survey, European Values Survey) služijo meta-analizi obstoječih ugotovitev o odnosih do znanosti in kritični presoji teh anket.
1.4	Kakšna je pričakovana velikost podatkov, ki jih nameravate ustvariti oz. ponovno uporabiti?	☐ 0–10 GB ☒ 10–100 GB ☐ 100–1000 GB ☐ >1000 GB
2 Shranjevanje in varnostno kopiranje podatkov		
2.1	Kje bodo podatki med izvajanjem projekta shranjeni in varnostno kopirani?	Med izvajanjem bodo podatki shranjeni na disku službenega računalnika z dostopom, zaščitenim z geslom, ki ga poznajo le člani projektne skupine. Varnostne kopije se redno izdelujejo na evropskem oblaknem hranilniku kDrive (strežniki v Švici).
2.2	Kako boste izbrali podatke za dolgoročno hrambo?	Za dolgoročno hrambo bomo izbrali podatke, ki so potrebni za preverljivost in ponovljivost raziskave: – anonimizirani transkripti fokusnih skupin in intervjujev, – kodirna knjiga kot rezultat analize fokusnih skupin, – kodirna knjiga kot rezultat analize intervjujev, – kvalitativni in kvantitativni podatki, zbrani z Delphi metodo, – anonimizirani demografski podatki vseh udeležencev, Deponirali bomo tudi podporno dokumentacijo: – primer informacijskega pisma in soglasja za udeležence za fokusno skupino, – primer informacijskega pisma in soglasja za udeležence intervjuja, – primer informacijskega pisma in soglasja za udeležene v Delphi metodi, – iztočnice za fokusno skupino, – iztočnice za intervju,

		– gradivo za izvedbo Delphi metode, – metapodatki. Za dolgoročno hrambo bomo izbrali podatke, ki so potrebni za preverljivost in ponovljivost raziskave (anonimizirani transkripti, metapodatki, kodirna knjiga). Osebnosti podatke bomo skladno z GDPR in ZVOP-2 hranili le toliko časa, kolikor je nujno za izvedbo raziskave, nato pa jih bomo anonimizirali (demografski podatki) oz. izbrisali (kontaktni podatki). Pri tem se ravnamo po uveljavljenih smernicah za ravnanje s podatki v družboslovju (CESSDA, ADP).
2.3	Ali bodo podatki shranjeni v zaupanja vrednem repozitoriju?	☒ Da ☐ Ne Da, podatke, primerne za objavo, bomo objavili v repozitorij Zenodo. Znanstvene objave bodo shranjene v DiRROS.
3.	Zagotovitev podatkov na način FAIR	
3.1	Zagotavljanje najdljivosti podatkov (F)	
3.1.1	Ali bodo podatki označeni s trajnim identifikatorjem (PID)?	☒ Da ☐ Ne Podatki bodo označeni s trajnim identifikatorjem DOI, ki ga oblikujejo v repozitorij Zenodo.
3.1.2	Kateri metapodatki bodo ustvarjeni in kateri metapodatkovni standardi bodo pri tem upoštevani?	Ustvarjeni bodo metapodatki o datumu izvedbe fokusnih skupin in intervjujev, številu udeležencev, šifri govorcev, osebi, ki vodi pogovor, transkribira posnete pogovore, zaporedni številki srečanja, osebne beležke o kontekstu fokusnih skupin in intervjujev. Pri izvedbi Delfi metode bodo nastali metapodatki o posameznih krogih Delfi metode, številu udeležencev, šifri sodelujočih in kodirna knjiga z opis kvantitativnih spremenljivk. Metapodatkovni podatki bodo pripravljeni v skladu s standardi DDI
3.1.3	Ali bodo metapodatki vsebovali ključne besede za izboljšanje najdljivosti in možnosti ponovne uporabe?	☒ Da ☐ Ne Metapodatki bodo vsebovali vsebinske ključne besede (npr. zaupanje v znanost, strokovnjaki, znanstveniki, iskanje soglasja)
3.2	Zagotavljanje dostopnosti podatkov (A)	
3.2.1	Ali bodo vsi podatki odprto dostopni?	☐ Da ☒ Ne Odprto dostopni bodo podatki, pri katerih to dopuščajo etične in pravne omejitve (anonimizirani transkripti, kvantitativni in demografski podatki, metapodatki). Zvočni in video posnetki ter drugo neanonimizirano gradivo ne bodo odprto dostopni

3.2.2	Kdaj bodo podatki odprto dostopni in za koliko časa?	Odprto dostopni podatki, navedeni v 3.2.1, bodo dostopni za neomejen čas ob ali po objavi izvirnih znanstvenih člankov. Pred tem podatki ne bodo dostopni zaradi varovanja intelektualne lastnine.
3.2.3	Na kakšen način bo v primeru omejitev pri uporabi omogočen dostop do podatkov med izvajanjem projekta in po njegovem zaključku?	Omejitve pri uporabi podatkov niso predvidene.
3.2.4	Ali bo za dostop do podatkov oz. njihovo branje potrebna dodatna dokumentacija oz. informacija o ustrezni programski opremi?	☐ Da ☒ Ne
3.3	Zagotavljanje interoperabilnosti podatkov (I)	
3.3.1	Katere geslovnike oz. šifrante boste uporabili pri pripravi podatkov in metapodatkov?	Uporabili bomo naslednje geslovnike iz tezavra za družboslovje (Thesaurus for social sciences: https://zenodo.org/records/18773539?preview_file=readme.txt): Interdisciplinary application areas of social sciences > science, religion, culture, art > science -> scientific activity, interdisciplinary research, expert (report), expertise, science policy, research policy, scientific institution, science ethics, scientific discipline, (female) scientist, research practice, scientific community, scientification, blind faith in science)
3.3.2	Ali boste primorani uporabiti manj poznane ali lastne geslovnike oz. šifrante?	☒ Da ☐ Ne Po potrebi bomo za natančno opredelitev tematike raziskovalnega projekta uporabili lastne glasovnike, npr. Trust in science.
3.4	Zagotavljanje ponovne uporabe podatkov (R)	
3.4.1	Na kakšen način boste zagotovili dokumentacijo, potrebno za ponovno uporabo podatkov?	NRRP, metapodatki in vsi potrebni podatki bodo objavljeni skupaj z podatki v podatkovni bazi. Podatkom bomo priložili datoteko README (.txt) z opisom avtorjev, projekta, metod zbiranja, formatov, strukture datotek ter pogojev dostopa in uporabe.
3.4.2	Ali bodo vaši podatki javno dostopni in licencirani z odprtima licencama CC BY oz. CC BY-SA,	☒ Da ☐ Ne

	da bo s tem omogočena čim širša ponovna uporaba?	
3.4.3	Kakšne postopke zagotavljanja kakovosti podatkov boste uporabili?	Vzpostavitev jasnih protokolov za normalizacijo podatkov, kar pomeni, da je zbiranje podatkov vnaprej načrtovano in jasno opredeljeno, zato da lahko vsi podatki izpolnjujejo enake standarde; strogi postopki ravnanja s podatki in njihove analize, da se informacije ne pomešajo ali izgubijo v postopku procesa pretvarjanja iz ene oblike v drugo; beleženje metapodatkov o zbranih podatkih; usposabljanje raziskovalnega osebja za kvalitativno analizo podatkov in uporabo orodij (npr. ATLAS.ti) za analizo.
4. Etični in pravni vidiki		
4.1	Ali obstajajo etična ali pravna vprašanja, ki bi lahko vplivala na deljenje podatkov?	☒ Da ☐ Ne V intervjujih in fokusnih skupinah se lahko pojavijo posebne vrste osebnih podatkov (npr. politično ali versko prepričanje, podatki o zdravju ali etničnem poreklu). Pred objavo transkriptov v repozitoriju bodo ti transkripti natančno pregledani in ustrezno anonimizirani skladno z Vodičem za anonimizacijo v kvalitativnem raziskovanju: besedilni podatki (Bezjak idr., 2025).
4.2	Ali boste med izvajanjem projekta obdelovali oz. hranili osebne podatke?	☒ Da ☐ Ne Med izvajanjem projekta obdelujemo in hranimo osebne podatke udeležencev: zvočne in video posnetke intervjujev in fokusnih skupin ter kontaktne in demografske podatke. Pred zbiranjem podatkov udeleženci podpišejo soglasje, v katerem je med drugim opisan način uporabe podatkov. Kontaktne podatke uporabljamo izključno za organizacijo srečanj in jih po izvedbi srečanja izbrišemo. Zvočni in video posnetki se uporabijo izključno za prepis pogovora (transkript), nakar so ti posnetki izbrisani. Obdelava teh podatkov temelji na informiranem soglasju, ki ga udeleženci podpišejo pred izvedbo fokusne skupine oz. intervjuja.
4.3	Ali bodo med projektom ustvarjene oz. ponovno uporabljene posebne vrste osebnih podatkov?	☒ Da ☐ Ne V intervjujih in fokusnih skupinah se lahko pojavijo posebne vrste osebnih podatkov (npr. politično ali versko prepričanje, podatki o zdravju ali etničnem poreklu), čeprav po teh podatkih ne sprašujemo. Pred objavo transkriptov v repozitoriju bodo ti transkripti natančno pregledani in ustrezno anonimizirani skladno z Vodičem za anonimizacijo v kvalitativnem raziskovanju: besedilni podatki (Bezjak idr., 2025).

4.4	Kako boste uredili lastništvo podatkov in morebitne avtorske pravice na podatkih, ki jih boste ustvarili ali ponovno uporabili?	Raziskovalni podatki, ustvarjeni v projektu, so v imetništvu raziskovalne organizacije in sodelujočih raziskovalcev. Avtorske pravice na izjavah, ki jih prispevajo udeleženci intervjujev in fokusnih skupin, ostajajo pri udeležencih; ti z informirano privolitvijo organizaciji podelijo pravico do uporabe, obdelave, hrambe in objave gradiva za raziskovalne in arhivske namene. Podatke, ki bodo objavljeni, bodo objavljeni pod odprto licenco CC BY 4.0.
5.	Drugi raziskovalni rezultati	
5.1	Ali boste poleg podatkov ustvarili ali ponovno uporabili tudi druge raziskovalne rezultate?	☒ Da ☐ Ne Uporabili bomo podatke, ki so bili zbrani tekom delovanja programske skupine na temo zaupanja v znanost, ki je tudi ena od glavnih tematik našega raziskovanja.
6.	Finančna sredstva	
6.1	Kakšni bodo stroški ravnanja s podatki in drugimi rezultati projekta po načelih FAIR in kako bodo kriti?	Stroški bodo minimalni, saj imamo za hranjenje podatkov že vzpostavljeno infrastrukturo. Stroški bodo nastali predvsem pri objavi znanstvenih člankov v odprtem dostopu. Stroški bodo kriti iz materialnih stroškov projekta. Pri shranjevanju bomo uporabili Zenodo za podatke in DiRROS za objave.
6.2	Kdo bo odgovorna oseba za ravnanje z raziskovalnimi podatki pri projektu?	dr. Maruša Gorišek

Verzija dokumenta: 1.0
Datum: 21. 8. 2026